

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 20 stycznia 2011 r.

**Pani
Iwona Sarna
Dyrektor Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie**

LPO- 4114-02-04/2010
I/10/008

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pleszewie (zwanym dalej „Ośrodkiem”) kontrolę realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”², („Program”), w latach 2008-2010 (3 kwartały).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 stycznia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w latach 2008-2010 (trzy kwartały), na realizację Programu wydatkowano odpowiednio: 826,4 tys. zł, 920,3 tys. zł oraz 477,5 tys. zł, z tego na posiłki: 304,1 tys. zł (36,8% środków), 294,9 zł (32,0%) oraz 184,9 tys. zł (38,7%). Pozostałe środki przeznaczono na świadczenia pieniężne w formie zasiłku celowego. Nie udzielano świadczeń rzeczowych w formie zakupów żywności.

Pomoc w formie posiłku realizowana była w stołówkach zlokalizowanych w szkołach i przedszkolach oraz przeznaczona została wyłącznie dla dzieci i młodzieży. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy zmniejszała się w kontrolowanym okresie i wyniosła: 831 w 2008 r., 770 w 2009 r. oraz 655 osób w trzech kwartałach 2010 r. Według opinii Ośrodka, spadek ten spowodowany był niżem demograficznym. Jednocześnie odnotowano wzrost

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.

liczby osób korzystających z zasiłku celowego na zakup żywności: 1.499 osób w 2008 r., 1.908 w 2009 r. oraz 1.512 w trzech kwartałach 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie niezorganizowanie na terenie działania Ośrodka punktów wydawania gorących posiłków dla osób dorosłych. NIK zwraca uwagę, że opinia Ośrodka o braku zapotrzebowania na tego rodzaju świadczenie nie została poparta analizą i oceną sytuacji na tym terenie. Obowiązek sporządzania takich analiz i ocen wynika z art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca też uwagę na niezapewnienie dzieciom i młodzieży korzystającym z posiłków pomocy w tej formie w okresach wakacyjnych. Z ustaleń kontroli wynika, że pomoc udzielana rodzinom przez Ośrodek w formie zasiłku celowego na zakup żywności, nie obejmowała wszystkich dzieci w okresach przerw w nauce.

NIK negatywnie ocenia sposób kalkulowania kosztów posiłków, przedstawionych Wojewodzie Wielkopolskiemu we wnioskach o dotację celową na dofinansowanie realizacji Programu. W kalkulacjach przyjmowano bowiem stawkę jednostkową posiłku na poziomie 3,00 zł, kiedy faktycznie stawka ta nie przekraczała 2,87 zł. Powodowało to istotne różnice pomiędzy kwotami wnioskowanymi, a faktycznie otrzymanymi.

NIK zauważa, że Ośrodek wykazywał dbałość o doposażenie szkół i przedszkoli w sprzęt kuchenny. W 2009 r. wydatkowano w ramach realizacji Programu kwotę 115,6 tys. zł na doposażenie dziesięciu placówek prowadzących żywienie zbiorowe (m.in. w zmywarki do naczyń, patelnie gazowe, piekarniki elektryczne).

2. NIK pozytywnie ocenia sposób weryfikacji danych o sytuacji materialnej i rodzinnej wnioskodawców oraz prowadzone postępowania administracyjne zmierzające do udzielenia pomocy w ramach Programu. Analiza dokumentacji 30 postępowań w sprawie przyznania pomocy wykazała, że prowadzono je rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Decyzje wydawane były bez zbędnej zwłoki i poprzedzone zostały (w każdym przypadku) wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005 r. w sprawie wywiadu środowiskowego⁴.

NIK zwraca przy tym uwagę, że we wszystkich zbadanych sprawach, dotyczących przyznania świadczenia w postaci zasiłku celowego na zakup żywności, w uzasadnieniach decyzji nie wskazywano, iż przyznanie tego świadczenia było spowodowane brakiem możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku było nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Obowiązek ten wynikał z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”⁵.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o dokonywanie udokumentowanych analiz i ocen potrzeb w zakresie dożywiania w formie posiłków dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży w okresie wakacji.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 21 dni od daty otrzymania

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 77, poz. 672 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 25, poz. 186 ze zm.

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.